

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל

רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש ט' סיון תשע"ג: הדלקת נרות: ירושלים 6:55 תל-אביב: 7:10 חיפה: 7:03 מוצאי שבת: ירושלים: 8:12 תל-אביב: 8:14 חיפה: 8:16 ר"ת: 8:48

פרשת נשא

השכנת שלום

מצוה להשכין שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו !

נלמד מהפסוק: "וכתב את האלות האלה... ומחה אל מי המרים" (פרק ה-כג)

ודרשו חז"ל במדרש: גדול השלום שהשם שנכתב בקדושה, אמר הקב"ה, ימחה על המים בשביל להטיל שלום בין איש לאשתו (מד"ר פרק יא). ומובא מהמהר"ל ז"ל: לכן התירה התורה מחיקת השם, כי על ידי מחיקה זו נעשה שלום בין איש לאשתו, והרי איש ואשה שכינה ביניהם, ממילא נמצא שבמחיקת השם אין כאן דחיקת השכינה, אלא אדרבה, השראת השכינה.

שינוי באבות (פרק ב-ח): "מרבה צדקה מרבה שלום". והיינו, כאשר מרבה צדקה לעניים, על ידי כן מרבה שלום בין העני לאשתו, לפי שכידוע, המחסור שיש בבית הוא אחד הגורמים להפרת שלום בית כפי שאמרו חז"ל בגמרא (ב"מ נט). "לעולם יהיה אדם זהיר להביא תבואה לתוך ביתו שאין מריבה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא על עסקי תבואה, שנאמר "השם גבולך שלום חלב חטים ישביעך". אמר רב פפא, היינו דאמרי אינשי, כמשלם שערי מכדא נקיש ואתי תיגרא בביתא [=כשנגמרת התבואה מן הבית, באה המריבה לבית].

אחרי ברכת המזון אנו אומרים: "עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו", מה הקשר בין תפלה זו לברכת המזון? לאור האמור מובן היטב. אך ניתן להבין פשרו של דבר גם עפ"י משלו של המגיד מדובנא (הובא בשערי ארמון):

מעשה בנדיב אחד, שהיה איש חסד ומכניס אורחים ביד רחבה ובמדה גדושה. חבורות העניים המסובבות בערים ידעו, שבהגיעם לעירו, כדאי להם לסעוד על שולחנו.

יום אחד עלתה חבורת עניים לביתו של הנדיב. הלה טרם שב מחנותו, על כן קידמה אשתו את פניהם. בנתיים ערכה לפנייהם את השולחן. אבל כבר אמרו חז"ל, שהאשה עינה צרה באורחים. היא נתנה לפנייהם בצמצום, ולא היה באוכל כדי שבעה. התחילו העניים לחטוף איש מרעהו כדי לשבור רעבונם, עד שהעני החלש שביניהם נותר ללא מזון ונשאר רעב.

התמרמר העני וקרא: "עוד מעט ישוב בעה"ב מחנותו, ואני אספר לו שחטפתם את מנתי. הוא יענישכם, ולא יתן לכם עוד דריסת רגל בביתו!"

ענו לו: "מה תרויח בכך שתעורר עלינו את חמתו ומדוע תלשין עלינו? הלא טוב יותר, שבבוא בעה"ב תאמר לו שהנך רעב הוא יצוה לערוך את השולחן בשנית ותאכל ותשבע, וגם אנו נהנה, כי טרם שבענו דיינו!"

והנמשל: ברכת המזון משרישה בנו את ההכרה, שהקב"ה זן ומפרנס לכל ומיטיב לכל ומכין מזון לכל בריותיו אשר ברא. א"כ, גם אם יהיה מי שיעשה לרעהו רעה ויפסידו ממון, לא נקטרג עליו, אלא ניחל להקב"ה שימלא מחסורינו וממילא יתרבה השלום בינו.

"חיים טובים מדי..."

יהודי הגיע לביתו של הגרי"ש אלישיב זצ"ל ובפיו בקשה לסיזור גט.

שאלו הגרי"ש מדוע ולמה רוצה להחריב את ביתו? השיב האיש שיש לו טענה גדולה על רעייתו: אחרי שמשתמשת במסרק נשארות שם שערות. "ולמרות שאמרתי לה כמה וכמה פעמים שתוציא את השערות לאחר הסירוק היא שוכחת לעשות זאת..."

כששמע הגרי"ש את "טענתו" של האיש כלפי אשתו, הוציא מפיו משפט אחד בלבד: "כנראה שיש לך חיים יותר מדי טובים..." [כלומר: אם אתה מוצא פנאי להקפיד על שטויות כאלו, אות ברור הוא שהנך חי בשפע גדול, ולא חסר לך מאומה]

הדבר יצא מפי השליט, והיה אך יצא האיש מבית הגרי"ש, מעד על מפתן הכניסה ושר את רגלו. הוא הובחל לבית החולים. רבים מקרוביו הגיעו לסעדו אולם היחידה שהתמידה לבקרו וסייעה בידו במשך כל הזמן היתה אשתו. זו שתמיד שוכחת להוציא את השערות מהמסרק...

כמובן, בצאתו מבית החולים כשהוא בריא ושלם, סגר האיש את ה"תיק". הראו לו משמים מי האדם הקרוב לו ביותר ומי ומי באמת מוכן להגיש לו עזרה וסיוע ביום צרה. **טובך יביעו**

להרגיש בצערו של הזולת ולדאוג לצרכיו כמו לצרכי עצמו !

נלמד מהפסוק: "ביום מלאת ימי נזרו יביא אותו" (פרק ו-יג)

וּכְתַב רִש"י: "יביא אותו" - יביא את עצמו. ותמה המשך חכמה: מה פשר הלשון "יביא את עצמו"? ומדוע לא נאמר "ביום מלאת ימי נזרו יבוא"?! הוא מותיב והוא מפרק: למען האמת הרי כל תכליתה של הנזירות, לבטל תאוותיו ונטיות לבו של הנזיר ולכבוש את אנוכיותו, ואם אכן מגיע למצב כזה בו מסוגל לראות את עניניו באותו מבט שרואה את עניני הזולת, היינו שלא מרגיש נטיה כלשהי לעצמו יותר מאשר לזולתו, אותה הוא כי הושלמה נזירותו והושגה מטרתה, ואז בודאי שייך אצלו הביטוי "יביא את עצמו" שכן כעת מביא הוא את עצמו, כאילו מביא אדם אחר זולתו.

מדוע כדאי לאיש הדואג להשיח דאגתו לאחרים?

אמרו חז"ל בגמרא (סנהדרין ק:) על הפסוק "דאגה בלב איש ישיחנה" (משלי יב-כה) שיש לבארו בשני אופנים: **(א)** ישיחנה מדעתו [שלא יחשוב בה]. **(ב)** ישיחנה - לאחרים. והיינו שישפר לאחרים את דאגתו. ולכאורה טעון ביאור: בשלמה "ישיחנה מדעתו" מובן תועלתו שע"י יסיר הדאגה מלבו. אך לביאור "ישיחנה לאחרים" מה רווח יהיה לו בזה שאנשים נוספים ידאגו את דאגתו, וכי ע"י הוא כבר לא ידאג?

נוכל לבאר זאת בטוב טעם עפ"י היסוד שהעלנו בספרנו **(איש לרעהו שמות עמי קצו)** שגם כאשר דן הקב"ה להעניש את החוטא, נעשה הדבר בחשבון מדוקדק, ואינו מענישו אם על ידי כן גורם למישהו מקרוביו או מידידיו צער שלא מגיע לו.

ובזה ביארו המפרשים את הפסוק "הצור תמים פעלו... א-ל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא" והיינו, שכאשר דן הקב"ה את החוטא, אין במשפטו כל עול לבני משפחתו, לקרוביו ולידידיו, לפי שגם צערם נלקח בחשבון, ושלא כמשפט בשר ודם שאינו מסוגל לכך, וכאשר דן את החוטא, סובלים גם קרוביו שלא כדין.

מענה מובן מהו הרווח הגדול שיש לזה שמשיח דאגתו לאחרים. כי אם אותם אחרים הם מאלה שיודעים לשאת כראוי בעול עם הזולת, דואגים את דאגתו ומרגישים את צערו, הרי יתכן בהחלט שעובדה זו תגרום שתתבטל כליל הסיבה לדאגה, שכן גם צערם של הדואגים ילקח בחשבון ואם צער הדאגה לא מגיע להם יסיר הקב"ה גם ממנו את הגורם לדאגה. ושפיר עצה טובה משמיענו שלמה המלך "דאגה בלב איש ישיחנה" - לאחרים, וזה יגרום שגם הוא לא ידאג.

מה גרם לתחילת קילקולו של אלישע בן אבויה?

הביא הגאון **רבי זירון דוד גולד שליט"א** (בספרו **בני חיל**) ראייה נפלאה לכך שתחילת קילקולו של האדם ברוחניות נוצר מזה שאינו משתתף בצערם של אחרים ואינו נושא בעול צרתם של ישראל:

הגמרא (חגיגה טו:) שואלת: כיצד יתכן שהתנא אלישע בן אבויה שהיה ענק בתורה, יצא לתרבות רעה עד שכינהו "אחר"? והוסיף רש"י בפירושו: מפני מה בא לידי כך ולא הגינה תורתו עליו?

ומתוצת הגמרא: זמר יווני לא פסק מפומיה. ופירש רש"י: והיה לו להניח בשביל חורבן הבית דכתיב בשיר לא ישתו יין (ישעיה כד). והיינו שכאשר עם ישראל עבר את האסון הנורא של חורבן בית המקדש והיו שרויין בצער, אזי אלישע היה מזמר זמר יווני ולא השתתף בצערם של ישראל ולכן לא הגינה עליו תורתו, ומכאן תחילת קילקולו.

ובהמשך מספרת הגמרא שאליהו העיד כי הקב"ה אומר "שמועות" מפי כל רבן אך לא מפי רבי מאיר שלמד תורה מ"אחר" ואולם לאחר מכן אמר גם שמועה מרבי מאיר שאמר "בזמן שאדם מצטער שכינה מה לשון אומרת? קלני מראשי קלני מזרועי, אם כך הקב"ה מצטער" וכו'.

והביא הר"ד גולד רעיון נאה בזה בשם הגאון **רבי אברהם יצחק ברזל שליט"א** כי הסיבה שהקב"ה לא אמר שמועה מרבי מאיר היא מפני שלמד מ"אחר", ושמה נדבק בו משהו ממדתו הרעה שלא נשא בעול עם צער הציבור, ותורה כזו לא מחשיבים בשמים.

אך כאשר אמר רבי מאיר את אמרתו "בזמן שאדם מצטער שכינה מה לשון אומרת" וכו' והוברר שרבי מאיר רגיש לצערו של הזולת ולא דבק בו ממדתו של "אחר" ונתברר שאכן "תוכו אכל וקליפתו זרק". או-אז שוב אמר הקב"ה שמועות מפיו של רבי מאיר.

שמח בשמחתם ומיצר בצערם...

הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל היה אות ומופת של נשיאה בעול עם תלמידיו. שמח בשמחתם ומיצר בצערם. בחתונות תלמידיו השתדל לשמח בכל כוחו. פעם חזר לביתו אחרי יום ארוך ומפרך של עמל התורה בישיבה כשהוא חיוור וחלש. ביקש לברר אלו שמחות יש הערב בישיבה.

התברר שהערב מתקיימות חמש שמחות: "במצב כזה" - פסקו בני הבית - "לא שייך בשום אופן ללכת לכולם!" הוא שאל: "של מי השמחות?" והחלו למנות: "של פלוני... מיד הגיב: "אליו לא שייך לא ללכת!" המשיכו: "וי"של פלוני". שוב חזרה על עצמה אותה תגובה. וכך אצל כולם... נפלה ההכרעה: הולכים לכל השמחות!

עד היכן הגיעו הדברים: בערב בו נישא בנו בכורו (ראש הישיבה שליט"א) התקיימה חתונה של אחד מבני הישיבה. ברור היה לכולם שביום שמחת בנו בכורו לא שייך שימצא זמן להשתתף בשמחה אחרת. והנה להפתעת התלמידים יצא משמחת נישואי בנו, עזר מונית, נסע לחתונה השניה, רקד עם החתן והמחותנים רבע שעה וחזר לשמחתו.

ומעשה בשני אברכים מחשובי הישיבה שנדברו יחדיו לעשות שידוך ביניהם. השידוך החל "לקרום עור וגידים" עד ששני הצדדים היו מוכנים "לשבור צלחתי", אז התברר לפתע כי מסיבה בלתי צפויה אחד מהצדדים אינו יכול בשום אופן להתחייב כספית כפי שחשבו בתחילה. מטבע הדברים השידוך נתקע ולא יכול היה לצאת אל הפועל.

רבי נתן צבי שהיה בסוד הענינים התענין מה קורה עם השידוך, שמע על המצב הוא ביקש לקרוא לשני האברכים והודיע להם שהשידוך יסגר הערב על שולחנו. לפליאת האברכים אמר: "בשידוך שכזה אני הצד השני... ושילם על חשבוננו את הכסף שהיה חסר להשלמת השידוך.

מתוך מאמר

"נא להודיעני ולשמח לבבי בבשורות טובות..."

הגאון מטשיבין - רבי דב בעריש וויזנפלד זצ"ל היה נושא בעול החולים, היה מיצר ומרגיש בצערם והיה מתפלל עליהם במשך תקופה ארוכה ולא מפסיק עד שהתברר לו שחזרו לאיתנם. הוא התאונן על כך שבעת צרה ומצוקה באים לבקשו להתפלל, ואילו כשמבריאים והמצב משתפר לא באים לבשרו על כך.

במכתב ששלח לרבי משה צבי ביק כותב רבי דב בעריש: "מאד הצטערתי בקראי על מחלת אביו הרב הצדיק שליט"א, ובקשתי למסור בשמי אליו ברכת רפואה שלימה מקרב לב, ונא במטותא להודיעני משלומו וטובו ולשמח לבבי בבשורות טובות".

ומרגלא בפומיה בשם **כ"ק האדמו"ר מגור בעל ה"אמרי אמת"** על הפסוק (ירמיהו ד-כב): "חכמים המה להרע ולהטיב לא ידעו" שישנם אנשים שכשרע להם זוכרים את החכמים כאמרת חז"ל (בי"ב קטז.) "ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים", אבל "להטיב לא ידעו", כשהצרה חולפת שוכחים את החכם ולא באים לבשר שהמצב הוטב, אבל באמת צריך לזכור גם כשמשתפר המצב ונעשה טוב, לבוא ולומר.

שר התורה

לשמור על כבודו של הזולת ולהביע הערכה לכל אדם!

נלמד מפסוקי קרבנות הנשיאים, ממה שהאריכה בהם התורה לפרט קרבן כל נשיא בפני עצמו, אף כי היו שוים.

וּכְתַב הַרְמַבְיָן בְּטַעַם הַדָּבָר: כִּי הִקְבִּי'ה חֹלֵק כְּבוֹד לִירָאִיו כִּמוֹ שֶׁאָמַר "כִּי מִכְבְּדֵי אַכְבֵּד" (שְׁמוּאֵל א'-ב). וְהִנֵּה הַנְּשִׂיאִים כּוֹלֵם בְּיוֹם אֶחָד הֵבִיאוּ הַקְּרָבָן הַזֶּה שֶׁהִסְכִּימוּ עִלְיוֹ יָחַד, וְאִי אִפְשָׁר שֶׁיְהִי אֶחָד קוֹדֵם לַחֲבֵרוֹ. אֲבָל רָצָה לְהַזְכִּיר בְּשֵׁמֶם, וּבְפָרֵט קְרַבְנֵיהֶם, וְלְהַזְכִּיר יוֹמוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד. לֹא שִׁיזְכִּיר וּיְכַבֵּד הָרָאוּן. "זֶה קְרָבָן נַחֲשׁוֹן בֶּן עַמִּינָדָב" וַיֹּאמֶר: וְכֵן הַקְּרִיבּוֹ הַנְּשִׂיאִים אִישׁ אִישׁ יוֹמוֹ, כִּי יִהְיֶה קִיצוֹר בְּכַבּוֹד הָאֲחֵרִים. עַכ"ל.

עלינו ללמוד - כותב הגאון רבי יעקב ניימן זצ"ל (בספרו דרכי מוסר) - עד כמה צריך כל אחד להיות זהיר בכבוד חבריו, כי אי זהירות בכבוד חברו, באה מחוסר אמונה בה', כי כל מי שהוא מאמין באמונה שלימה שהקב"ה ברא את העולם, והאדם הוא בחיר הבריאה ונברא בצלם אלוקים, איך לא יכבד אותו. כמו שאומרים חז"ל "חביב אדם שנברא בצלם" ומכל שכן ישראל "חביבין ישראל שנקראים בניו למקום" איך לא יכבד את בן המלך, ואם לא נוהגים כבוד זה בזה הוא פוגע במלך.

בזה מבאר הגר"י ניימן את הפסוק "ואהבת לרעך כמוך אני ה'". לכאורה תיבות "אני ה'" מיותרות, אלא לפי המתבאר אפשר לומר שהקב"ה אמר "ואהבת לרעך" מפני שברעך יש את ה', מפני שיש בכל אדם צלם אלוקים, וכשאתה אוהב את רעך נמצא שאוהב אתה את הקב"ה. ובה מובן מה שאומרים: "הסוטר לועו של חברו כאילו סתר לועו של מעלה".

בתקופה זו - מסיים הגר"י ניימן - שהיהדות החרדית עומדת מבודדת ונאבקת על נפשה מפני כל הקמים עליה מבית ומחוץ, כמה חובה עלינו להגביר את דיבוק החברים ואהבתם, ושמירה על כבודם.

נשאל הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א (בחשוקי חמד - פסחים): ישנה מצוה לספר נפלאות ה' כמו שכתוב "שירו לו זמרו לו שיחו בכל נפלאותיו" מה יעשה אדם אשר נעשה לו נס, ואולם אם יספר את הנס שקרה לו יגרום קצת בושה לחברו, האם רשאי לספר כל נפלאותיו של הקב"ה, אעפ"י שעקב כך תגרום בושה לחברו, או שמא ישמית חלק מנפלאות ה' כדי לשמור על כבודו של חברו?

והשיב: פשוט הדבר שאסור לו לספר חלק זה הגורם בושה לחברו. וקצת ראייה לכך, שהרי מצה נקראת "לחם עוני" משום שעונין עליו דברים הרבה, ומספרים עליו את ההגדה, ובכל זאת כאשר נוטלים את הכוס יין מכסים את המצה, כמבואר ברמ"א (תעג-סג) והטעם לכך כתב המשנה ברורה (סי"ק עח) "שלא יראה בושתו". הרי שמוותרים על לחם עוני שהוא כדאורייתא כדי שלא יראה בושתו, אף שהבושה קלה היא מאד, שהרי המצוה דאורייתא היא המצה, אלא שד' כוסות הם על היין, ובכל זאת כדי למנוע בושה קלה כזו מוותרים על גילוי המצה ועל לחם עוני.

להעריך ולכבד...

פעם שאל מאן-דהוא את הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל שאלה הלכה למעשה. עיין רבי עזרא, שקל בדעתו והחליט מה עליו לפסוק. ואולם אמר לשואל, כי בטרם ישיבנו, עליו ליטול רשות מהמרא דאתרא שירשה לו לפסוק...

אותו רב התגורר במרחק רב, כדי חצי שעה הליכה מביתו של רבי עזרא ושרב כבד שרר באותו יום, אך הוא קם בהחלטיות וכינת רגליו. הוא הציע בפני הרב את כל צדדי השאלה ואת ראיותיו ומסקנותיו. לשמע דבריו שהיו מתובלים בראיות נכוחות וסברות עמוקות השתומם הרב וקרא: "מה הוצרך מר לבוא אליי"?

השיבו רבי עזרא: "באתי ליטול רשות לפסוק". הצטחק הרב ואמר: "הלא מר יודע את הכל. אני הוא שצריך לבוא אליו ולא להיפך".

אורות ממזרח

חרדה על כבודו של אדם

יהודי פשוט נכנס פעם לביתו של הגר"י קנייבסקי - הסטייפלער זצ"ל כדי ליטול ממנו עצה וברכה, קם בפניו הסטייפלער, קיבלו בהתרגשות רבה והחל מרצה בפניו חידושי תורה עמוקים בסוגיות הש"ס. האיש הביט נבוך נכחו. האדים והחוויר חליפות, ולא הצליח להבין מה הסטייפלער רוצה ממנו...

לאחר דקות מספר הבחין הסטייפלער שאותו יהודי אינו "משתף פעולה"... תפס את טעותו ונחרד כולו. הוא יצא מגדרו כדי לפייס את האיש והביע התנצלותו מעומק הלב: "אוי, סלח לי, דימית בטעות שאתה הוא הגאון רבי משה סולובייצ'יק. שמעתי שהגיע ארצה, וכל פעם שנמצא בארץ הוא מגיע אלי. מראה פניך דומה מאד לקלסתר פניו. אנא סלח לי..."

להקדים שלום

מדה טובה להקדים שלום לכל אדם [ואפילו לנכרי]!

נלמד, בדרך רמוז, מהפסוק: "זישם לך שלום" (פרק ז'-כו).

וּכְתַב בַּעַל הַטּוֹרִים: "שְׁלוֹם" בְּגִימַטְרִיָּה "עֵשׂוֹ". לְרֵמֵז: "הוּא מְקַדֵּם שְׁלוֹם לְכָל אָדָם וְאִפִּילוֹ בְּשְׁלוֹם נַכְרִי". וְכִפִּי שֶׁשֶׁנוּ חִז"ל בַּמִּשְׁנָה: "הוּא מְקַדֵּם שְׁלוֹם כָּל אָדָם" (אֲבוֹת פ"ד טו). וְפִירוֹשׁוֹ רִש"י וְהַרְע"ב: וְאִפִּילוֹ נַכְרִי בְּשׂוֹק, מִפְּנֵי דְרִכֵּי שְׁלוֹם, כְּדָאֲמַרִּין לֹא קִדְמִנִּי אָדָם בְּשְׁלוֹם וְאִפִּילוֹ עִכוּ"ם בְּשׂוֹק. וְהַגְר"א זצ"ל לָמַד זֹאת מֵהַפְּסוּק: "בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וּרְדַפְהוּ" (תְּהִלִּים ל"ד-טו)

בשו"ת באר שבע (סימן נט) הקשה על מה ששיבחו חז"ל (בברכות יז) את רבי יוחנן בן זכאי שלא הקדימו אדם לומר לו שלום ואפילו נכרי בשוק, מה רבותא בכך שהוא הקדים שלום לנכרי, הלא כך היה צריך לנהוג מעיקר הדין, שהרי מבואר (בגמרא גיטין) שאין כופלין שלום לעכו"ם, וכך נפסק בשו"ע (יו"ד סי' קעח ט"י) לפיכך טוב להקדים לו שלום כדי שלא הוא יקדים ויצטרך להתחזר ולכפול!:

ויובן עפ"י מש"כ רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בבן יהודע) שיש מקומות שנוהגים להשיב שלום בתוספת ויש מקומות שלא נוהגים כן. לפי"ז, החידוש כאן שאפילו במקום שלא כופלין אעפ"י הקדים רבי"ז לומר שלום לעכו"ם.

"בקש שלום ורדפהו"...

באחד הימים, בשנותיו האחרונות של הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל, נסע ברכבו של אחד מנהגיו המסוריים. במושב האחורי ישב ילדו של הנהג בן החמש. המכונית חלפה ביעף בכבישי העיר עד שהגיעו לביתו של רבי מיכל יהודה ברחוב וילקומירר.

רבי מיכל יהודה יצא מהמכונית. הוא הודה לנהג ונפרד ממנו לשלום, הדלת הקדמית נסגרה ורבי מיכל יהודה החל לצעוד לכיוון הבית.

וְהִנֵּה בַּמִּפְתִּיעַ סָבַר רֵבִי מִיכָל יְהוּדָה עַל עַקְבוֹתָיו וּבְאִיטִיוֹת הָחַל לְסַרוֹךְ רִגְלוֹ בְּשִׁבְלֵי לַכִּיוּן הָרַכָּב. הִנְהִיג לֹא הֵבִין, הוּא הֵבִיט עַל הַמוֹשָׁב שֶׁלְצִדּוֹ אוֹלֵי נוֹתֵר שֵׁם חַפְץ כְּלִשְׁהוּ: אֵךְ לֹא. אִי"כ מִדּוּעַ טוֹרַח רֹאשׁ הַיִּשִּׁיבָה לַחֲזוֹר לִרְכֵב?

רבי מיכל יהודה התכופף אל הרכב בחיך ופניו מופנות אל ילדו הקטן של הנהג: "שלום ילד חמוד, שלום גם לך..." ושוב חזר והסתובב אל הבית פוסע אט אט...

מאורם של ישראל

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

יהודים מכל העולם – מתאחדים / הרב נפתלי וינברג

על השני. לדוגמא: שני יהודים שמתקשים בפרנסה מחליפים ביניהם את השמות, ומזכירים בקביעות איש את שם הזולת. שני בחורים שזיווגם מתעכב מחליפים ביניהם שמות ונוהגים כנ"ל.

אמנם, מיודענו מציע להרחיב את מימוש הסגולה ע"י שאלפי אנשים יתפללו כולם להצלחת כולם. באופן זה מצטרף כאן גם הכח של תפילת רבים. "והן א-ל-כביר ולא ימאס"

* * *

בלא קשר לשיחת הטלפון הלזו, התקשר קורא נוסף בשם ה"ה ניסן הירשנזון שיחי' וביקש לשמח את ליבנו בגימטרייה הבאה בקשר לשם העלון "איש לרעהו": ערכה המספרי של המילה "איש" שווה בדיוק לערכה המספרי של המילה "לרעהו" (311) כלומר: מתי ראוי יצור להיקרא איש ("מענטש") שהוא תואר שמתאר אדם חשוב ומכובד. כאשר מגמת פניו הינה "לרעהו"!... (גם אנו נשמח את הקורא הנכבד ונגלה לו כי כיוון בזה לדעת העורך, וגימטריה זו הובאה כבר בהקדמת ספר "איש לרעהו" - בראשית)

עוד הוסיף שהגימטרייה של "איש לרעהו" שוה לגימטרייה של "תודה רבה", כלומר, חלק בסיסי ומהותי של להיות "איש" שיש לו יחס טוב לזולת, מחייב אותו להפעיל בתמידות את המדה טובה של הכרת הטוב.

הגימטרייה החביבה הזו משתלבת עם הנושא בו אנו עוסקים: הבה נהיה "אנשים" ונכוון את מגמת תפילותינו "לרעהו" - עבור הזולת! חז"ל אומרים לנו שלא נפסיד מכך, להיפך: **עוד נזכה ל"נענה תחילה"!**

* * *

"על מה צריך להתפלל?"

דומה שכל הקוראים יסיימו לקביעה שכבר שנים רבות לא נשאלה שאלה כה מיותרת...

שהשם ישמור ויציל אותנו מכל הדברים אודותם צריכים להתפלל. הבט ימין וראה חולי עמך ישראל הנתונים בייסורים קשים; משפחות במצוקה; ילדים עם קשיים ברוחניות ובגשמיות. ואם תפנה שמאלה לא ייעלמו מעיניך קשיי הפרנסה; בעיות נפש; רדיפות מבית ומחוץ...

התקופה הקשה של "עקבתא דמשיחא" מאכלסת בתוכה את כל סוגי הצרות למיניהם. הבה נתאחד יחדיו בתפילת רבים שתעלה השמימה ותושיענו מהכל.

הבה נתאר לעצמנו כיצד תפילותינו מתחילות להיענות:

עוד חולה מבריא ונגאל מייסוריו!

עוד משפחה משתחררת מדקדוקי עניות!

עוד עקרה נושעת! במהרה בימינו אמן.

"אני חייב לדבר אתך דחוף - זה כמעט פיקוח נפש!" כך נשמע קולו של האיש שהתקשר אלי לאחרונה. הרהרתי לעצמי שאני ממש לא הכתובת לעניינים של פיקוח נפש - הרי לצורך זה יש בית חולים ולמצער ארגוני הצלה...

הוא התקשר שוב ושוב. זה אמנם לא היה ענין של פיקוח נפש, אבל הנושא אודותיו שוחח יוכל בס"ד למנוע הרבה צער, יגון ואנחה, מבתי ישראל די בכל אתר ואתר!

* * *

אחד הכלים הרוחניים העוצמתיים ביותר אשר מלווים אותנו בעולם הזה, מבואנו ועד צאתנו, הוא "התפילה".

חז"ל האריכו למנות את שבח התפילה, ואת כוחה האדיר. וכאשר אומרים תפילה מתכוונים לכוז שבוקעת מעומק הלב, באמת! ולא פעם אף בליווי בכי ודמעות.

למרות זאת, לא תמיד נענות התפילות. כולנו יודעים שלאבא בשמים מותר גם לומר "לא", אך בכל זאת שומה עלינו לחפש כל דרך על מנת לחזק את עבודת התפילה ולגרום לה להשפיע לטובה.

תפילות רבות נענות. ללא ספק. אין לנו סטטיסטיקה בנושא, אך מוסכם אצל רופאים, גם חילוניים, שתפילה מאריכה חיים. תפילה - ובפרט תפילת רבים - מחוללת שינוי!

* * *

בתוך המסגרת של התפילה קיים "פטנט" שבכוחו להעצים ולהגביר את כח התפילה באופן פלאי. כוונתנו לסגולה המובאת בגמרא "המתפלל על חברו, והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה" (בבא קמא דף צ"ב ע"א).

הציע אותו יהודי יקר שהתקשר: הבה נתארגן בצורה המונית להתפלל אחד בעד הזולת, וכך נזכה למימושה של אותה סגולה יקרה! הצעתו המעשית היא שבמקום שכל אחד יתפלל רק על עצמו, יתפלל על הזולת - ויזכה בכפלים!

מיודענו הוסיף וסיפר: "כבר כיום אנחנו מממשים את הרעיון - אם כי באופן מצומצם - וזכינו בסייעתא דשמיא לראות ישועות גדולות! כל אחד ששומע על הרעיון מתלהב ורבים מצטרפים!"

הרעיון הוא שיהודי מסכם עם עשרה אנשים שיתפלל בעדם, והם גם מתפללים בעדו... וכמובן, כל אחד מעשרה אלו מסכם עם עוד עשרה אנשים את אותו הסיכום. בסופו של דבר ניתן ליצור מעגלים רחבים של מאות אלפי איש שמתאחדים בתפילה! והקשר יהיה עולמי!

* * *

סיימתי את שיחת הטלפון המפתיעה, וערכתי מחקר קטן בנושא. נודע לי שבארה"ב קיים ארגון שכזה אשר כבר מונה 2000 חברים! אלא שבשיטה המיושמת שם מדובר בשותפים שמתפללים אחד

הליגה למלחמה בשחפת ובמחלות ריאה בישראל – סניף ירושלים ע"ר
רח' שרי ישראל 5 ת.ד. 1008 ירושלים טל: 02-5380936 פקס: 02-5375618

אנו שמחים להודיע על הפקת המהדורה המיוחדת לשומרי מצוות, של הספר 'הדרך הקלה להפסיק לעשן'. הספר שכבר זכה לתפוצה של 7 מיליון עותקים בעולם, הודפס בסבסוד הליגה. אפשר להשיג במחיר מסובסד – כמו כן ברצוננו לפרוס נקודות מכירה ביתיות ברחבי הארץ (מה שיחסוך מהרוכשים את דמי המשלוח). מתנדבים שמוכנים למכור את הספר בביתם - ללא מטרת רווח - נא לפנות למספר הנ"ל וזכות הרבים תלויה בידי!